

Posudek vedoucí diplomové práce

Jméno diplomantky: Tereza Jandáčková

Téma a rozsah práce: Právo na respektování soukromého a rodinného života v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva, 64 stran textu.

Datum odevzdání: září 2011

Aktuálnost (novost) tématu

Téma je nové ve svém konkrétním zaměření. Diplomantka si po dohodě s vedoucí diplomové práce zúžila téma, kterému se věnuje, na otázku práva dítěte znát svůj původ. Po obecnějších kapitolách se autorka věnuje problematice, která v české literatuře dosud nebyla zpracovaná. Téma je tedy nové a vzhledem k odborným debatám na téma dětí odložených do tzv. baby boxů, dětí počatých umělým oplodněním atp. i velmi aktuální.

Právo obecně reflektuje změny ve společnosti. Evropská úmluva o ochraně lidských práv sice zůstává po desítky let ve svém znění stejná, přesto jsou ale v ní zakotvená práva rozvíjena skrze rozsudky Evropského soudu pro lidská práva a nezřídka je jejich původní význam oproti nynějšímu značně posunut. To může být případ i čl. 8 v jeho aplikaci na diplomantkou vymezené téma. Zpracování tohoto tématu v českém prostředí je proto velmi žádoucí.

Náročnost tématu

Téma hodnotím jako náročné, a to zejména kvůli menšímu počtu pramenů, ze kterých je možné v této konkrétní problematice práva dítěte čerpat. Nesnadné je i analyzování rozsudků, které vyžaduje důsledné aplikování metodického přístupu jak pro jejich výběr, tak pro jejich zpracování. Jako náročné proto hodnotím i samotné zpracování.

Kritéria hodnocení práce

Ke zpracování tématu:

Práce je členěna do úvodu, čtyř částí a závěru. Včleněn je obsah a seznam použité literatury. Práce je zpracována s využitím primárních i sekundárních pramenů. Autorka se

věnovala zejména úzce zaměřeným publikacím a odborným článkům, proto snad opomenula některé obecnější, což ale s ohledem na důraz na konkrétní problematiku práci neochuzuje.

Práci autorka zpracovala metodou především analytickou a zčásti i srovnávací, což je pro dosažení cíle práce vhodně zvoleno.

Diplomantka si v úvodu jako výzkumnou otázku klade tuto: „Jakým způsobem ESLP vnímá a řeší střet práva dítěte znát svůj původ z právem rodiče na zachování identity?“. Svoji výzkumnou otázku diplomantka zvolenou metodou ve své práci zodpovídá a v závěru vyhodnocuje, k čemu dospěla. Oceňuji již samotné zvolení výzkumné otázky, která dává čtenáři možnost zorientovat se ve volbě osnovy i způsobu zpracování.

Po formální stránce jinak nemám k práci připomínek.

K obsahu práce:

K zodpovězení otázky si diplomantka zvolila strukturu práce, která je zcela odpovídající. Nejprve vymezuje problematiku ochrany lidských práv a základních svobod v systému Rady Evropy a ukazuje, jakou roli má Evropský soud pro lidská práva. Dále se věnuje v obecné rovině čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a k ocenění je i samostatná kapitola na střet práv chráněných úmluvou. V další kapitole se pak věnuje zcela konkrétně výzkumné otázce, při hledání odpovědi využívá rozsudků ESLP. Čtenář tak sleduje způsob hledání odpovědi na výzkumnou otázku, který je díky logické struktuře práce zřejmý. Oceňuji zejména, že se diplomantka věnuje teoretickým aspektům jako např. otázce principu proporcionality a nezůstává pouze u judikatury.

V části práce, která je věnována konkrétně střetu práva dítěte znát svůj původ s právem rodiče na utajení identity, oceňuji zmapování důležitých případů, které tvoří mezníky ve vnímání dané problematiky. Nesmírně zajímavé je zpracování případu Odiévre, kde je vidět možné další směřování v rozhodování soudu v disentaním stanovisku. Obecně nemohu než znovu kladně hodnotit to, že autorka případy skutečně analyzuje a nezůstává u popisu. Díky analýze je jasně vidět linka postupu v úvahách soudu v pojetí právu dítěte znát své rodiče. Zajímavé je, že podobný posun od důrazu na volné uvážení po akcentování zásady proporcionality lze spatřovat i u jiných aspektů právě práva chráněného čl. 8.

Závěr:

Autorka předložila velmi dobrou práci, ve které prokazuje velmi dobrou znalost dokumentů a zejména judikatury ESLP, a dále též domácí a zahraniční literatury. Práce má vyváženou strukturu, členění je logické a jednotlivé kapitoly na sebe věcně navazují.

Předložená práce naplňuje kritéria kladená na diplomovou práci, je čtivá, dobře zpracovaná, napsána odborným jazykem, vybavena poznámkovým aparátem a seznamem literatury. Práci proto doporučuji k obhajobě. Předběžně ji hodnotím jako výbornou.

Otázky k zodpovězení při obhajobě

1. Jakým způsobem jsou rozsudky ESLP promítány do vnitrostátního právního řádu ČR? Jaké je postavení dané úmluvy v českém právním řádu?
2. Dále by mě zajímalo – spíše jen rámcově – jak vnímá autorka dopady rozhodování ESLP na evropské právo. Příkladem může být letošní rozhodnutí ESLP ve věci M.S.S. v Belgie a Řecko. Je zde však vůbec nějaký skutečný dopad na evropské právo?

V Praze dne 12. 9. 2011

Mgr. Věra Honusková, Ph. D.
oponentka diplomové práce